

Nijkerk, Langestraat 44-48

rapport 1346

Nijkerk, Langestraat 44-48

Een Bureauonderzoek

R. van Lil
S. Nederpelt

Colofon

ADC Rapport 1346

Nijkerk, Langestraat 44-48

Een Bureauonderzoek

Auteur: R. van Lil en S. Nederpelt

In opdracht van: Bouwbedrijf Kroon

© ADC ArcheoProjecten, Amersfoort, maart 2008

Foto's en tekeningen: ADC ArcheoProjecten, tenzij anders vermeld

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

ADC ArcheoProjecten aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Autorisatie:

dr. E. Lohof

ISBN 978-90-6836-336-4

ADC ArcheoProjecten

Tel 033-299 81 81

Postbus 1513

3800 BM Amersfoort

Fax 033-299 81 80

Email info@archeologie.nl

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1 Inleiding	7
2 Bureauonderzoek	7
2.1 Methoden	7
2.2 Resultaten	8
Afbakening plan- en onderzoeksgebied en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik (LS01)	8
Beschrijving van de huidige situatie (LS02)	8
Beschrijving van de historische situatie en mogelijke verstoringen (LS03)	8
Beschrijving van bekende archeologische waarden en aardwetenschappelijke gegevens (LS04)	8
Gespecificeerde verwachting (LS05)	10
3 Conclusies	11
4 Aanbeveling	11
Literatuur	12
Lijst van afbeeldingen	12
Lijst van tabellen	12

Tabel 1 Archeologische perioden

Periode	Tijd in jaren				
<i>Nieuwe tijd</i>	1500	na Chr.	-	heden	
<i>Late-Middeleeuwen</i>	1050	na Chr.	-	1500	na Chr.
<i>Vroege-Middeleeuwen</i>	450	na Chr.	-	1050	na Chr.
<i>Romeinse tijd</i>	12	voor Chr.	-	450	na Chr.
<i>IJzertijd</i>	800	voor Chr.	-	12	voor Chr.
<i>Bronstijd</i>	2000	voor Chr.	-	800	voor Chr.
<i>Neolithicum (Nieuwe Steentijd)</i>	5300	voor Chr.	-	2000	voor Chr.
<i>Mesolithicum (Midden Steentijd)</i>	8800	voor Chr.	-	4900	voor Chr.
<i>Paleolithicum (Oude Steentijd)</i>	300.000	voor Chr.	-	8800	voor Chr.

Samenvatting

In opdracht van Bouwbedrijf Kroon heeft ADC ArcheoProjecten een bureauonderzoek uitgevoerd voor het plangebied Langestraat 44-48 in Nijkerk (gemeente Nijkerk). In het plangebied zal nieuwbouw gerealiseerd worden. Het onderzoek was noodzakelijk om te bepalen of bij de voorgenomen bouwactiviteiten de kans bestaat dat archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

Aan en direct onder het maaiveld kunnen resten uit alle perioden aanwezig zijn. De kans op het voorkomen van de resten is hoog. De vondstenlaag van deze resten zal zich niet dieper bevinden dan ca. 30 cm beneden het maaiveld.

De kans op prehistorische resten moet aanvankelijk hoog geweest zijn, maar eventuele resten zijn waarschijnlijk verstoord door latere bebouwing. Aangezien er vlak naast het te bebouwen gebied al middeleeuwse sporen zijn aangetroffen, is de kans zeer groot dat er in dit gebied ook nog middeleeuwse resten aanwezig zullen zijn. Uit de Nieuwe Tijd is ook bebouwing bekend, dus zal de kans hierop hoog zijn.

Het is ook mogelijk dat een opeenstapeling van vondstlagen aanwezig is, doordat het terrein in historische tijden meermalen bebouwd is. Naast vondstlagen kunnen op het terrein funderingsresten, restanten van water- en beerputten en dergelijke verwacht worden.

Bij het booronderzoek aangrenzend aan het plangebied is een humeus dek aangetroffen; waarschijnlijk is dit ook in het plangebied aanwezig. In dat geval zullen de archeologische resten zich direct onder dit dek bevinden.

Op grond van de waarderingscriteria is gebleken, dat er binnen het plangebied sprake kan zijn van een behoudenswaardige vindplaats. Om van deze archeologisch resten de gegevens te kunnen documenteren en het materiaal veilig te stellen, adviseert ADC ArcheoProjecten om in het plangebied in een archeologische opgraving te voorzien, om daarmee informatie te behouden die van belang is voor kennisvorming over het verleden. De exacte invulling van de werkzaamheden dient te worden vastgelegd in een door het bevoegd gezag goed te keuren Programma van Eisen (PvE).

Het verdient verder de aanbeveling om de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht archeologische vondsten te melden bij het bevoegd gezag, zoals aangegeven in de Monumentenwet 1988 en de Wet op de Archeologische Monumentenzorg.

De huidige bebouwing zal eerst gesloopt moeten worden alvorens deze opgraving kan worden uitgevoerd. Deze sloopwerkzaamheden zullen dan archeologisch begeleid moeten worden.

Tabel 2 Administratieve gegevens van het plangebied

<i>Provincie:</i>	Gelderland
<i>Gemeente:</i>	Nijkerk
<i>Plaats:</i>	Nijkerk
<i>Toponiem:</i>	Langestraat 46-48
<i>Kadastrale gegevens:</i>	kadastrale gemeente Nijkerk, Sectie B, nrs. 4317, 9165, 10274 en 10275
<i>Kaartblad:</i>	32E
<i>Coördinaten:</i>	centrum: 161.767 - 470.550 hoekpunten: 161.752 - 470.528 / 161.751 - 470.588 / 161.774 - 470.597 / 161.808 - 470.541
<i>Bevoegde overheid:</i>	gemeente Nijkerk
<i>Deskundige namens de bevoegde overheid:</i>	dhr. Schuurman
<i>ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer (CIS-code):</i>	26749
<i>ADC-projectcode:</i>	4108001
<i>Periode van uitvoering:</i>	Februari/maart 2008
<i>Beheer en plaats documentatie:</i>	ADC ArcheoProjecten, Nijverheidsweg Noord 114, Amersfoort

---

1 Inleiding

In opdracht van Bouwbedrijf Kroon heeft ADC ArcheoProjecten een bureauonderzoek uitgevoerd voor het plangebied Langestraat 44-48 in Nijkerk (gemeente Nijkerk). In het plangebied zal nieuwbouw gerealiseerd worden. Het onderzoek was noodzakelijk om te bepalen of bij de voorgenomen bouwactiviteiten de kans bestaat dat archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

Het doel van het bureauonderzoek is het verwerven van informatie over bekende of verwachte archeologische waarden binnen het omschreven gebied.

Het doel van het inventariserende veldonderzoek is het aanvullen en toetsen van de op basis van het bureauonderzoek opgestelde gespecificeerde verwachting. Het inventariserend veldonderzoek vond plaats door middel van een verkennend en karterend booronderzoek.

Ten behoeve van het inventariserend veldonderzoek is een plan van aanpak (PvA) opgesteld conform KNA (Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie) specificatie VS01 en de geldende beleidsregel van de Staatssecretaris van OCW.¹

Hierin zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

- Zijn er (aanwijzingen voor) archeologische waarden in het plangebied aanwezig?

Zo ja:

- Wat is naar verwachting de omvang, ligging, aard en datering hiervan?

Indien er archeologische waarden aanwezig zijn:

- In welke mate worden deze waarden verstoord door realisatie van de geplande bodemingreep?
- Hoe kan deze verstoring door planaanpassing tot een minimum worden beperkt?

Indien de archeologische waarden niet kunnen worden behouden:

- Welke vorm van nader onderzoek is nodig om de aanwezigheid van archeologische waarden en hun omvang, ligging, aard en datering voldoende te kunnen bepalen om te komen tot een selectiebesluit?

Het bureauonderzoek is uitgevoerd in maart 2008. Meegewerkt hebben: R. van Lil (prospector), S. Nederpelt (junior fysisch geograaf) en E. Lohof (senior prospector).

2 Bureauonderzoek

2.1 Methodes

Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.1, in het bijzonder de specificaties LS01, LS02, LS03, LS04 en LS05. Het bureauonderzoek wordt gerapporteerd conform LS06.

Het onderzoek bestaat uit zes onderdelen (specificaties LS01 t/m LS06). In de eerste vier onderdelen zijn de volgende werkzaamheden verricht:

- afbakening plangebied en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik
- beschrijving van de huidige situatie
- beschrijving van de historische situatie en mogelijke verstoringen
- beschrijving van bekende archeologische waarden en aardwetenschappelijke gegevens

Op grond van deze onderdelen wordt een gespecificeerde verwachting van het gebied opgesteld (specificatie LS05). Hierin wordt verwoord of, en zo ja, welke archeologische waarden worden verwacht. Indien deze worden verwacht worden de (veronderstelde) eigenschappen van de waarden zo gedetailleerd mogelijk aangegeven.

¹ Beleidsregel van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 15 juni 2005, nr. WJZ/2005/26210 (8163), tot wijziging van de Beleidsregels opgravingsbevoegdheid. Het PvA is opgesteld door A. de Boer (prospector) op 12 november 2007.

2.2 Resultaten

Afbakening plan- en onderzoeksgebied en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik (LS01)

Het plangebied ligt in Nijkerk en heeft een oppervlakte van ca. 2.000 m². Het ligt aan de Langestraat 44 tot 48 ten noorden van het punt waar de Langstraat, de Oosterstraat, de Kierterstraat en de Frieswijkstraat bij elkaar komen. Het plangebied omvat de percelen 4317, 9165, 10274 en 10275 van Sectie B van de kadastrale gemeente Nijkerk.

Er zijn weinig archeologische en aardkundige gegevens beschikbaar van het plangebied. Om een uitspraak te kunnen doen over de archeologische verwachting in het plangebied zijn daarom gegevens betrokken uit de directe omgeving, waarbij een straal van circa 1000 m is aangehouden. Dit is het onderzoeksgebied.

In het plangebied is de nieuwbouw van een appartementencomplex gepland. Hierbij zal een gebied met een oppervlakte van ca 1000 m² worden bebouwd. Volgens de bouwtekeningen wordt er geen kelder gebouwd, dus de verstoring zal maximaal 60-80 cm bedragen.

De consequentie van de voorgenomen ingreep is dat eventuele waardevolle archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

Beschrijving van de huidige situatie (LS02)

Het plangebied is bebouwd. Op het terrein staat een winkelpand met achtertuin.

Beschrijving van de historische situatie en mogelijke verstoringen (LS03)

De historische situatie is op verschillende historische kaarten als volgt:

Bron	historische situatie
Kadastrale minuut Nijkerk, Sectie B, blad 03 uit 1813	Het plangebied bestaat uit bebouwde percelen 884, 885 en 886 aan de Langestraat in eigendom van Maurits ten Brink.
Historische kaart uit 1839-1859 ²	bebouwd
Bonnekaart uit 1870, 1898 en 1931 ³	bebouwde percelen

De naam Nijkerk wordt voor het eerst genoemd in 1333-1334 als *Nyengercke*; de 'nieuwe kerk', ter onderscheiding van de oude kerk te Vollenhove.⁴ Nijkerk verwerfde in 1413 stadsrechten.

Het plangebied is al vanaf 1813 bebouwd; het zal dus tot de historische stadskern van Nijkerk behoord hebben.

Beschrijving van bekende archeologische waarden en aardwetenschappelijke gegevens (LS04)

De volgende aardwetenschappelijke informatie is bekend van het plangebied:

Type informatie	informatie
Geologie ⁵	Formatie van Bostel, Laagpakket van Wierden (dekzand)
Geomorfologie ⁶	bebouwd
Bodemkunde ⁷	bebouwd, buiten de bebouwde kom overwegend enkeerdgronden en veldpodzolgronden

Nijkerk ligt in de Gelderse Vallei die, tezamen met de in het westen aangrenzende Eemvallei, een glaciaal tongbekken vormt dat in het westen en het zuiden wordt begrensd door de stuwwal van de Utrechtse Heuvelrug en in het oosten door de Veluwe. Dit landschap is gevormd in het Pleistoceen, en dan in het bijzonder in het Saalien, de voorlaatste IJstijd. In het Saalien reikt de maximale uitbreiding van het landijs tot de lijn Haarlem-Nijmegen. Aan de grens van het landijs "vloeit" het ijs in lobben uit en dringt laagten binnen. Door de stuwende werking van het ijs worden langs de rand van zulke laagtes, waarvan de Gelderse Vallei een voorbeeld is, stuwwallen gevormd. In het Weichselien, de laatste IJstijd, bereikt het landijs Nederland niet. Nederland ligt dan in een zone met een overwegend koud klimaat (afgewisseld

² Wolters Noordhoff Atlasproducties 1990.

³ Bureau Militaire Verkenningen 1870, 1898 en 1931

⁴ Van Berkel en Samplonius 2006

⁵ Geologische overzichtskaart 1:600.000

⁶ Stichting voor Bodemkartering 1982

⁷ Stichting voor Bodemkartering 1997

met warmere perioden, de zgn. interstadialen), waarin zich niet of nauwelijks vegetatie kan ontwikkelen. In de koude periode is in de Gelderse Vallei een pakket dekzand afgezet.

In het onderzoeksgebied zijn de volgende archeologische (indicatieve) waarden vastgesteld:

Bron	omschrijving
Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW)	indicatieve archeologische waarde niet gekarteerd; bebouwd gebied
Cultuurhistorische Waardenkaart Provincie Gelderland ⁸	Historische geografie waardering niet aangegeven, vanwege bebouwing
Archeologische Monumenten Kaart (AMK)	AMK-terrein 13.218: Terrein van hoge archeologische waarde
waarnemingen ARCHISII (Archeologisch Informatie Systeem)	<i>nr:</i> <i>ligging t.o.v. plangebied</i> 40486: 300 m ten oosten 37357: 500 m ten oosten 405778: 1 km ten westzuidwesten 138761: 1 km ten noorden
vondstmeldingen ARCHISII	geen
onderzoeksmeldingen ARCHISII	18.649, 18.212, 21.681, 25.916, 12.171, 3.013

De oude stadskern van Nijkerk is aangemerkt als terrein van hoge archeologische waarde (AMK-terrein 13.218). De begrenzing van de oude stadskern is in Archis echter niet duidelijk aangegeven. De beschrijving van het AMK-terrein is als volgt: "De oudste vermelding zou in 1222 voor het eerst zijn. In 1413 kreeg het dorp van Reinald IV van Gelre stadrechten. Kort hierna is het stadje, dorps gebleven, omgracht. De loop van deze gracht schijnt achter de Langestraat en Kleterstraat en bij de Brink nog waarneembaar te zijn."

De oostelijke helft van het plangebied is al eerder archeologisch onderzocht (zie afb. 4). Een onderzoek dat hier is uitgevoerd is een bureau- en booronderzoek (Archis-onderzoeksmelding 12.171). Uit dit booronderzoek bleek dat er een humeus dek aanwezig was. Ook kwam uit dit onderzoek naar voren dat er prehistorische en middeleeuwse resten verwacht konden worden. Het plangebied was gedeeltelijk bebouwd; alleen op het niet-bebouwde gedeelte kon worden geboord. Hier werden geen aanwijzingen voor menselijke bewoning aangetroffen. Geadviseerd werd om het verwijderen van de nog aanwezige fundering van de bebouwing en de verstoorde bovenlaag archeologisch te laten begeleiden. Over deze begeleiding is de volgende informatie bekend (Archis-onderzoeksmelding 18.212): er zijn resten van middeleeuwse bewoning aangetroffen.⁹ Er is een huis met lemen wanden uit de 14^e of 15^e eeuw gevonden en er zijn sporen van greppels aangetroffen. Naar aanleiding van deze begeleiding is een opgraving uitgevoerd (Archis-onderzoeksmelding 18.649). Hier is geen informatie over bekend.

Waarneming 40.486 betreft de vondst van een bijl waarvan de vindplaats niet precies bekend is. De vorm en het materiaal zijn atypisch; hij lijkt enigszins op een type Muntendam maar heeft een ingesnoerde nek, wat een Muntendam niet heeft. Noch de echtheid, noch de valsheid kon overtuigend worden aangetoond.

Waarneming 37.357 betreft resten van Nijkerk uit de 14^e eeuw en later. Het gaat o.a. om een paalgat, een gracht – mogelijk een deel van de oude stadsgracht, grondverkleuringen en aardewerk.

Op ca. 100 m ten oosten van het plangebied is een archeologisch booronderzoek uitgevoerd; hier is ook geen informatie over bekend (Archis-onderzoeksmelding 21.681).

Op ca. 200 m ten zuidwesten van het plangebied is een archeologisch haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar de middeleeuwse stadsgracht in de binnenstad van Nijkerk. Doel van het onderzoek, dat bestond uit geofysisch onderzoek en boringen, was te bepalen of er in het plangebied nog resten van de voormalige middeleeuwse stadsgracht en wal aanwezig waren.

Het resultaat van het onderzoek was dat de gracht niet met zekerheid kon worden gelokaliseerd; aanbevolen wordt om door middel van proefsleuven de precieze loop en aard van de stadsgracht vast te stellen (Archis-onderzoeksmelding 3.013).

⁸ <http://geodata2.prv.gelderland.nl/apps/chw/> geraadpleegd op 25-02-2008

⁹ Mondelinge communicatie dhr. Van Putten (BAAC) op 4 maart 2008

Onderzoeksmelding 25.916 omspannt een heel groot gebied waar ook het plangebied in ligt. Dit onderzoek betreft een archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart in het herinrichtingsgebied Nijkerk-Putten.

De ligging van de waarden is weergegeven in afb. 2.

Gespecificeerde verwachting (LS05)

In het plangebied kunnen archeologische resten uit alle archeologische perioden voorkomen. De hoger gelegen delen van de zandgronden (dekzandruggen of –kopjes) hebben in het verleden geschikte condities geboden voor bewoning. Of het plangebied op een dekzandrug of –kopje ligt is niet bekend.

De kans op het voorkomen van intacte prehistorische resten is middelhoog.

Bij het booronderzoek aangrenzend aan het plangebied is een humeus dek aangetroffen; waarschijnlijk is dit ook in het plangebied aanwezig. In dat geval zullen de archeologische resten zich onder dit dek bevinden.

Bij zandgronden met een plaggendek bevinden eventuele archeologische resten zich onder het dek en in de top van de oorspronkelijke C-horizont. De vondstenlaag is opgenomen onderin het plaggendek. Hier wordt ook wel van ‘cultuurlaag’ gesproken: een doorwerkte oude bodem tussen het plaggendek en de ongeroerde ondergrond met kleine fragmenten aardewerk, natuursteen, vuursteen en houtskool.¹⁰ Archeologische sporen zullen zich bevinden tot ongeveer 25 cm in de top van de C-horizont. De conservering van organische resten en bot is ook onder een plaggendek naar verwachting slecht.

Aangezien er op een deel van het plangebied al middeleeuwse sporen zijn aangetroffen, is de kans zeer groot dat er in de rest van het plangebied ook nog middeleeuwse resten aanwezig zijn. Aangezien het plangebied in de stadskern van Nijkerk ligt geven we ook een hoge verwachting op het voorkomen van resten uit de Nieuwe Tijd.

¹⁰ Groenewoudt 1994.

3 Conclusies

Zijn er (aanwijzingen voor) archeologische waarden in het plangebied aanwezig en, zo ja, wat is naar verwachting de omvang, ligging, aard, datering en waardestelling hiervan?

De verwachting voor prehistorische resten is middelhoog; resten zullen zich bevinden onder een eventuele humeuze laag, een esdek. De kans op het voorkomen van resten uit de Middeleeuwen en de Nieuwe Tijd is hoog.

Het is ook mogelijk dat een opeenstapeling van vondstlagen of funderingen aanwezig is, doordat het terrein in historische tijden meermalen bebouwd is. Naast vondstlagen kunnen op het terrein funderingsresten, restanten van water- en beerputten en dergelijke verwacht worden.

In welke mate worden deze waarden verstoord door realisatie van de geplande bodemingreep?

Deze waarden zullen zeer waarschijnlijk verstoord worden door de realisatie van de geplande bodemingreep.

Hoe kan deze verstoring door planaanpassing tot een minimum worden beperkt?

Dit is waarschijnlijk niet mogelijk.

Indien de eventuele archeologische waarden niet kunnen worden behouden: Welke vorm van nader onderzoek is nodig om de aanwezigheid van archeologische waarden en hun omvang, ligging, aard en datering voldoende te kunnen bepalen om te komen tot een selectiebesluit?

ADC ArcheoProjecten adviseert om in het plangebied een archeologische opgraving uit te voeren.

De huidige bebouwing zal eerst gesloopt moeten worden alvorens deze opgraving kan worden uitgevoerd. Deze sloopwerkzaamheden zullen dan archeologisch begeleid moeten worden.

4 Aanbeveling

Op grond van de waarderingscriteria is gebleken, dat er binnen het plangebied sprake kan zijn van een behoudenswaardige vindplaats. Booronderzoek is voor het onderzoeken van deze vindplaats geen geschikte methode. Om van deze vindplaats de gegevens te kunnen documenteren en het materiaal veilig te stellen, adviseert ADC ArcheoProjecten om in het plangebied in een archeologische opgraving te voorzien, om daarmee informatie te behouden die van belang is voor kennisvorming over het verleden. De exacte invulling van de werkzaamheden dient te worden vastgelegd in een door het bevoegd gezag goed te keuren Programma van Eisen (PvE).

Het verdient verder de aanbeveling om de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht archeologische vondsten te melden bij het bevoegd gezag, zoals aangegeven in de Monumentenwet 1988 en de Wet op de Archeologische Monumentenzorg.

De huidige bebouwing zal eerst gesloopt moeten worden alvorens deze opgraving kan worden uitgevoerd. Deze sloopwerkzaamheden zullen dan archeologisch begeleid moeten worden.

Literatuur

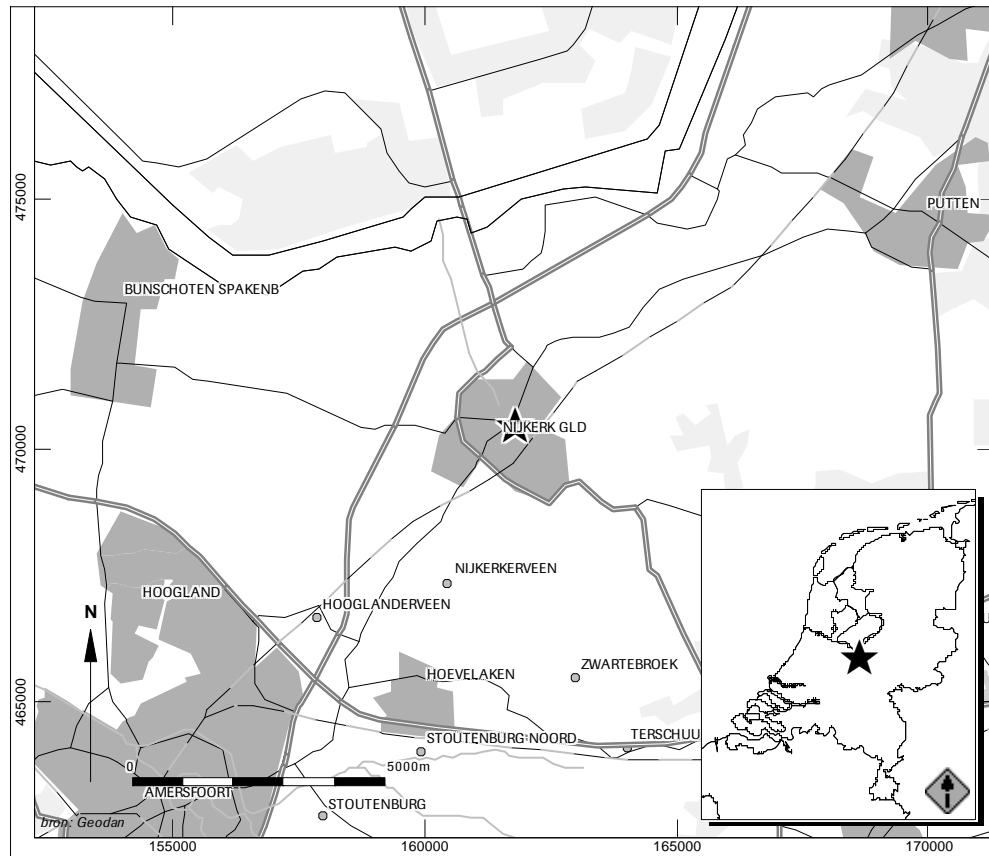
- Berkel, G. van en Samplonius, K., 2006: *Nederlandse plaatsnamen herkomst en historie*, Utrecht Bureau Militaire Verkenningen, verschillende jaargangen (1870, 1898 en 1931): Nijkerk, blad 409, 1:25.000.
- Bosch, J.H.A., 2005: *Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode, Versie 5.2*. Utrecht (TNO-rapport, NITG 05-043-A).
- Groenewoudt, B.J., 1994: *Prospectie, waardering en selectie van archeologische vindplaatsen: een beleidsgerichte verkenning van middelen en mogelijkheden*. Amersfoort (Nederlandse Archeologische Rapporten, 17).
- Normalisatie-Instituut, Nederlands, 1989: *Geotechniek, classificatie van onverharde grondmonsters NEN 5104*, Delft.
- Stichting voor Bodemkartering, 1982: *Geomorfologische kaart van Nederland, schaal 1:50.000, blad 32 Amersfoort*
- Stichting voor Bodemkartering, 1997: *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000, blad 32 O Amersfoort*
- Tol, A.J., J.W.H.P. Verhagen & M. Verbruggen, 2006: *Leidraad inventariserend veldonderzoek. Deel: karterend booronderzoek*. Gouda (SIKB uitgave).
- Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1990: *Grote Historische Atlas van Nederland, deel 1 West-Nederland 1839-1859*, Groningen.

Lijst van afbeeldingen

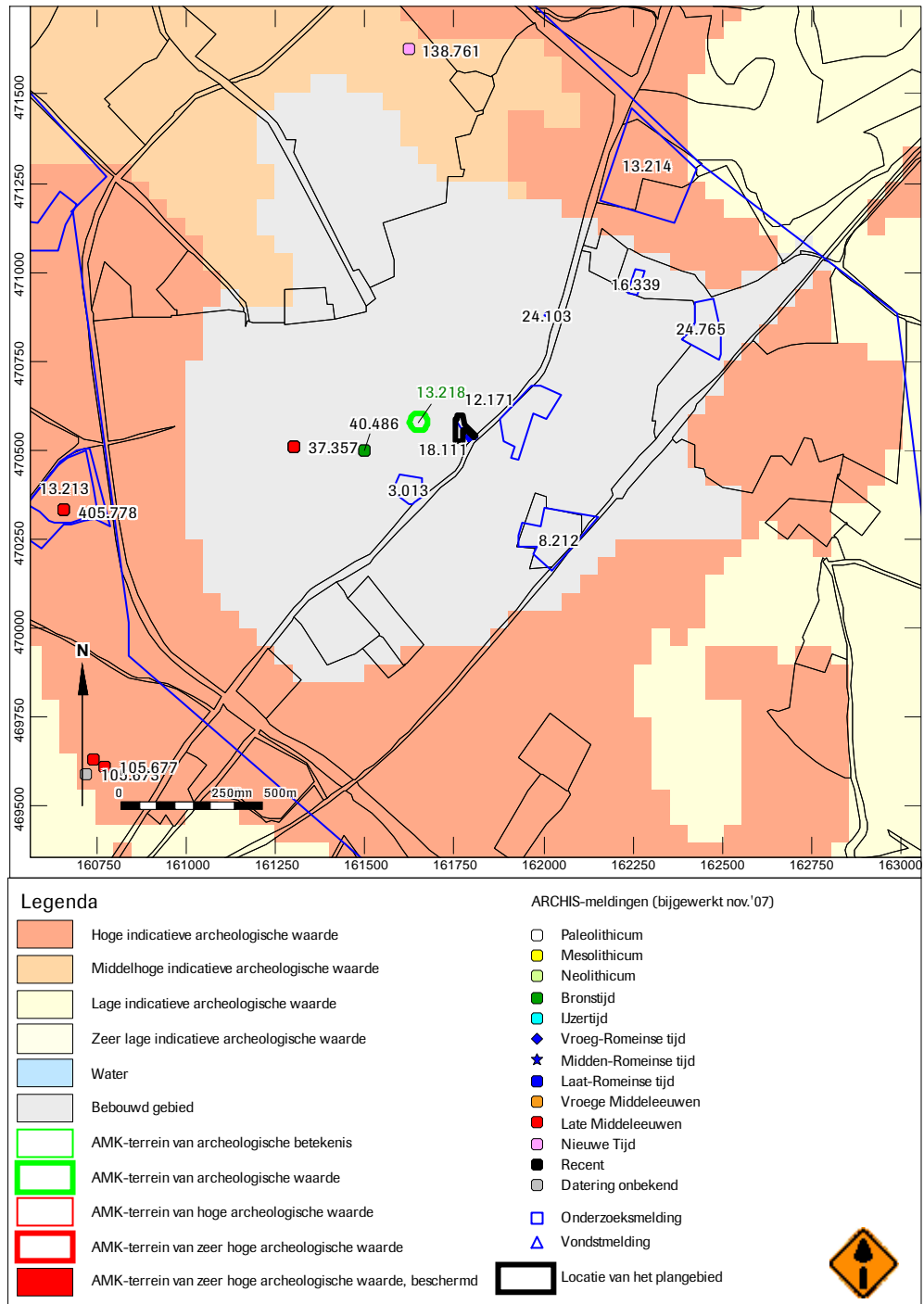
- Afb. 1 Locatie van het plangebied
- Afb. 2 Indicatieve Kaart Archeologische Waarden, AMK-terreinen en ARCHIS-meldingen
- Afb. 3 De bouwplannen
- Afb. 4 De ligging van het plangebied ten opzichte van andere onderzoeken, detail (bron: Archis en Vestigia rapport V178)
- Afb. 5 Het plangebied op de Bonnekaart van 1870

Lijst van tabellen

- Tabel 1 Archeologische perioden
- Tabel 2 Administratieve gegevens van het plangebied

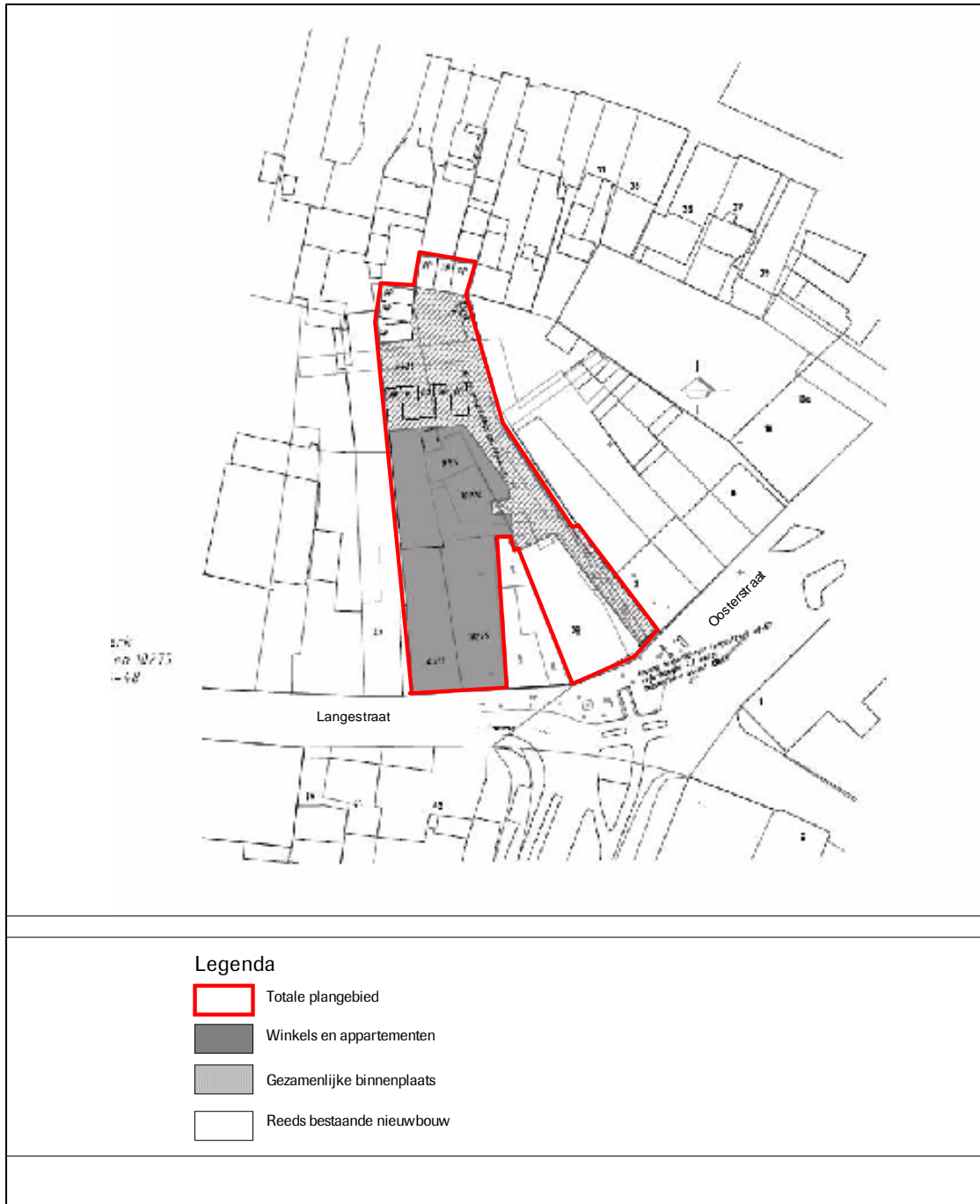

Afb. 1 Locatie van het plangebied

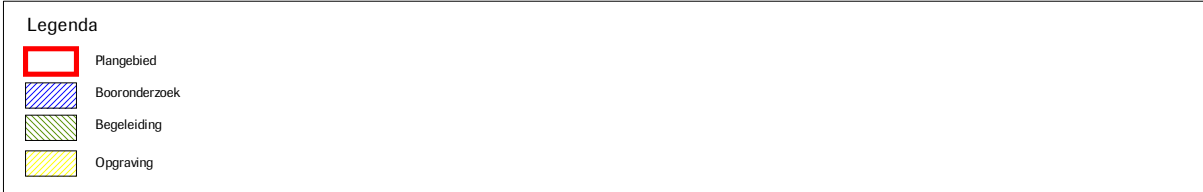
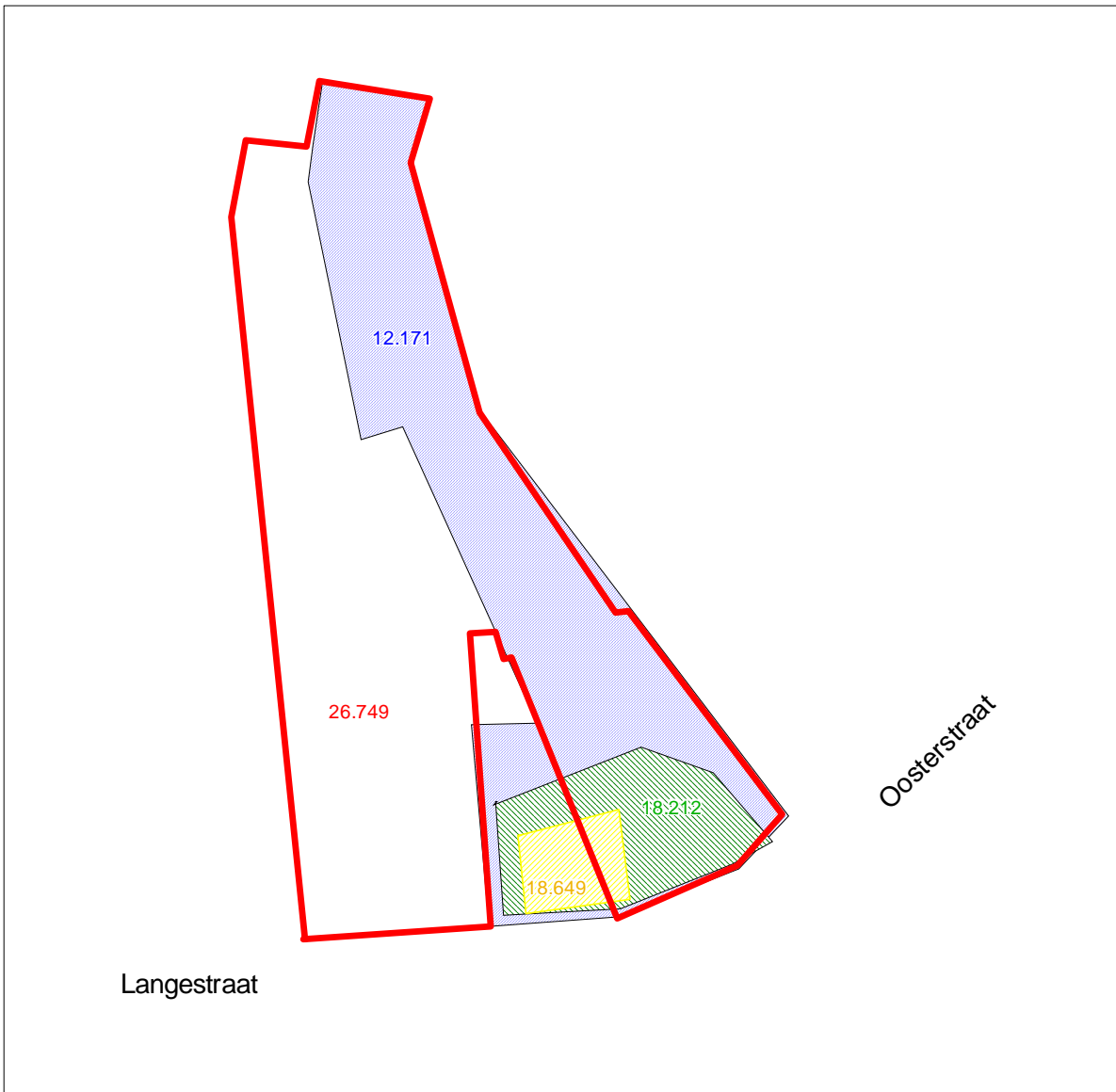

Afb. 2 Indicatieve Kaart Archeologische Waarden, AMK-terreinen en ARCHIS-meldingen

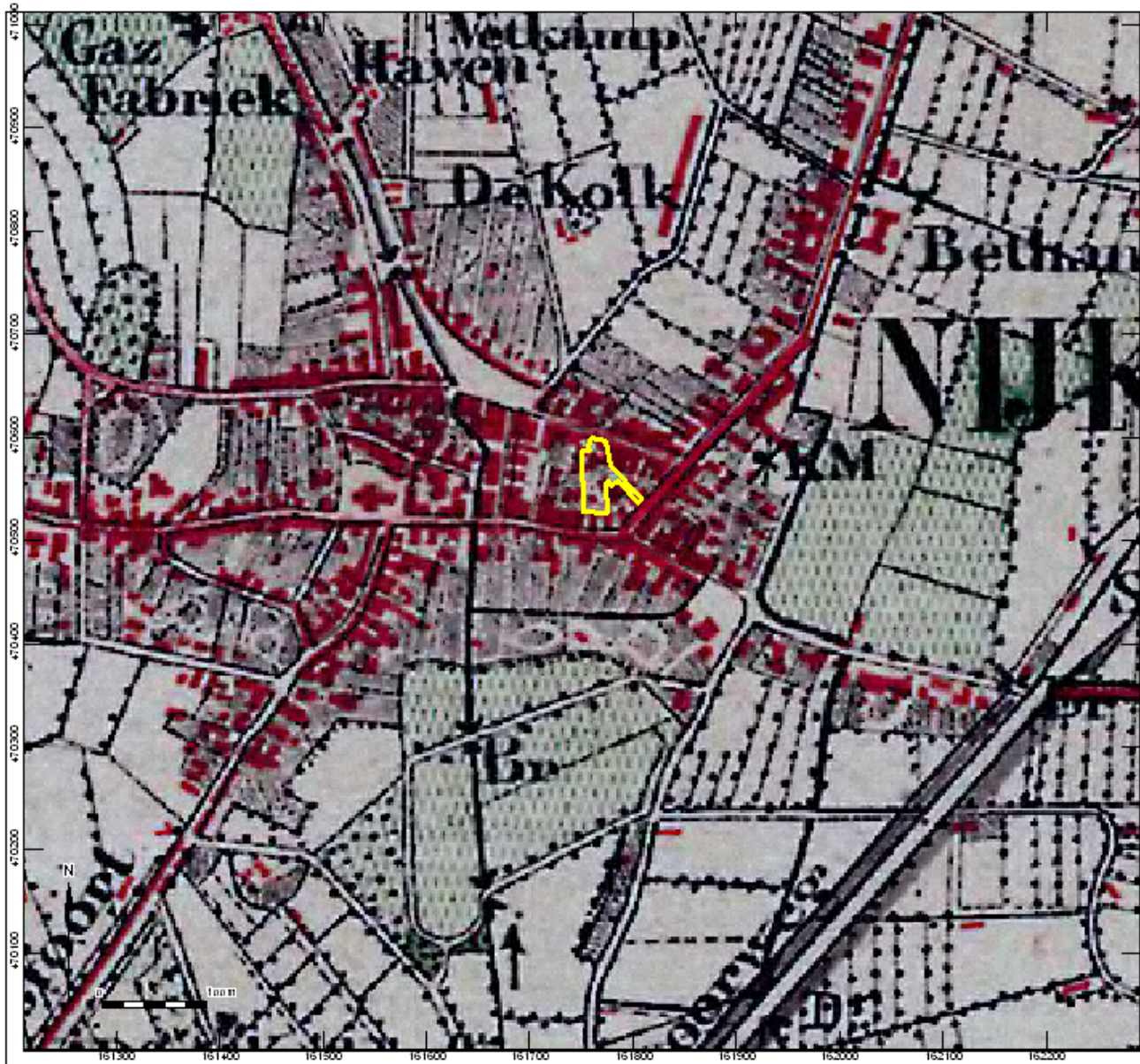

Afb. 3 De bouwplannen

Afb. 4 De ligging van het plangebied ten opzichte van andere onderzoeken, detail (bron: Archis en Vestigia rapport V178)

Afb. 5 Het plangebied op de Bonnekaart van 1870